

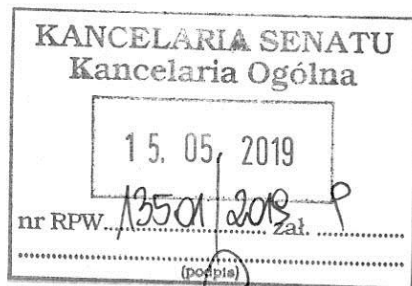
**Państwowa Agencja
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych**

Warszawa, dn. 14 maja 2019 roku

ANA/...766.../DLO, DPr/2019

03980200179151
RPW/13501/2019 P
2019-05-15

Pan
Senator
Łukasz Mikołajczyk
Zastępca Przewodniczącego
Komisji Praw Człowieka, Praworządności
i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Senatorze

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 kwietnia znak: BSP.DKS.KPCPP.0330.13.2019 Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uprzejmie informuje, że w pełni podziela zaprezentowane w petycji stanowisko co celowości wyodrębnienia grupy zawodowej wyspecjalizowanej w prowadzeniu terapii osób uzależnionych od alkoholu, jak również co do konieczności uregulowania zasad pozyskiwania przez te osoby certyfikatów i wymagań stawianych podmiotom uczestniczącym w procesie szkolenia osób ubiegających się o certyfikat.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi program szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień od 1998r. Od tego czasu certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień uzyskało: 1947 osób, zaś instruktora terapii uzależnień – 449 osób. W procesie zdobywania kwalifikacji zawodowych pozostaje obecnie 2885 osób.

Program szkolenia prowadzony przez PARPA w ciągu 20 lat ewoluował, dostosowując się do aktualnej wiedzy w dziedzinie uzależnień i potrzeb systemu opieki zdrowotnej. Agencja wypracowała rozwiązania zapewniające wysoki poziom kształcenia terapeutów oraz

PARPA

PAŃSTWOWA AGENCJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Aleje Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa | fax 22 250 63 60 | tel 22 250 63 25
e-mail: parpa@parpa.pl | www.parpa.pl

transparentne zasady udziału w programie szkolenia wszystkich podmiotów szkolących, superwizorów, ośrodków stażowych i egzaminatorów. Realizacja programu była monitorowana przez PARPA na wszystkich etapach nauki, a wnioski płynące z oceny były wdrażane do poprawy jakości kształcenia.

Poza nauką uniwersalnych umiejętności udzielania pomocy psychologicznej i prowadzenia psychoterapii, jak również dostarczeniem wiedzy z zakresu psychopatologii i psychoterapii, program przygotowywał osoby szkolące się do pracy terapeutycznej przede wszystkim z osobami uzależnionymi od alkoholu i dorosłymi członkami rodzin osób uzależnionych. Znajduje to uzasadnienie w liczbach osób uzależnionych od alkoholu i od narkotyków oraz statystkach dotyczących osób leczonych z powodu zaburzeń związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. W Polsce badania epidemiologiczne wskazują, że uzależnienie od alkoholu występuje dziewięć razy częściej niż uzależnienie od narkotyków (dane z badania epidemiologiczne EZOP w „Kondycja psychiczna mieszkańców Polski”, IPiN, 2012). W systemie leczenia uzależnień zaburzenia związane z używaniem alkoholu występują ponad czterokrotnie częściej niż zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych (dane z „Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania,” raport Instytutu Zdrowia Publicznego 2018.). Osoby uzależnione od alkoholu tylko w 7% używają również innych substancji psychoaktywnych (dane: Baza lecznictwa odwykowego PARPA 2017). Nie ma zatem podstaw do twierdzenia, że w Polsce nie ma osób uzależnionych od jednej substancji. Osoby uzależnione od alkoholu stanowią zdecydowaną większość osób leczonych w placówkach leczenia uzależnień i nie mają problemów z innymi substancjami psychoaktywnymi. Informacje takie były prezentowane publicznie, również w ramach spotkań Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, a mimo to wnioski formułowane przez Zespół przeczą oczywistym statystykom medycznym.

Prowadzenie wyspecjalizowanych programów szkolenia uzasadnia konieczność dostosowania się do specyficznych grup pacjentów placówek leczenia uzależnienia od alkoholu i pacjentów placówek leczenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Pacjenci obu tych typów lecznictwa różnią się wiekiem, rodzajem i nasileniem zaburzeń (w tym współwystępujących z uzależnieniem), rodzajem doświadczeń życiowych i zasobów. Osoby leczone z powodu zaburzeń związanych z używaniem alkoholu są dorosłe (mają

PARPA

PAŃSTWOWA AGENCJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Aleje Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa | fax 22 250 63 60 | tel 22 250 63 25
e-mail: parpa@parpa.pl | www.parpa.pl

średnio 40 i więcej lat). Programy leczenia osób uzależnionych są krótkoterminowe, zawierają małą ilość świadczeń z zakresu rehabilitacji społecznej. W placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu 1/5 to dorośli członkowie rodzin osób nadużywających alkoholu. Stąd konieczność zawarcia w programach szkolenia wiedzy i umiejętności z zakresu pogłębionej terapii uzależnienia od alkoholu, psychoterapii członków rodzin, par oraz systemów rodzinnych. Elementów tych nie zawiera program prowadzony dotychczas przez KBdsPN. W programie szkolenia PARPA brak z kolei elementów leczenia substytucyjnego oraz metody społeczności terapeutycznej, jako nieadekwatnych dla grup pacjentów placówek leczenia uzależnienia od alkoholu. Zatem przez Agencję i próba stworzenia w tym samym zakresie godzinowym programu szkolenia obejmującego obie te specjalizacje (alkoholową i narkomańską) nie rokuje dobrego przygotowania specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień do prowadzenia leczenia różniących się grup pacjentów.

Nowe regulacje w obszarze kształcenia specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień spotkały się z ostrym sprzeciwem środowiska terapeutów, abstynentów i działaczy zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych. Świadczy to o uznaniu prowadzonego przez PARPA programu szkolenia za jakościowo dobry i efektywny w przygotowaniu zawodowym specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień do pracy z grupą osób uzależnionych mających zaburzenia związane z używaniem alkoholu i ich rodzinami.

Niezależnie od przedstawionych powyżej argumentów natury merytorycznej zauważyć należy, że obecny stan prawny, w którym przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu (Dz. U. poz. 2410) psychoterapię uzależnienia od alkoholu mają prowadzić osoby posiadające certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień, zaś w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnienia od alkoholu i psychoterapii członków rodzin mają uczestniczyć osoby posiadające certyfikat instruktora terapii uzależnień uzyskiwane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.) budzi także wątpliwości natury prawnej. Zauważyć należy, że

PARPA

PAŃSTWOWA AGENCJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Aleje Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa | fax 22 250 63 60 | tel 22 250 63 25
e-mail: parpa@parpa.pl | www.parpa.pl

zgodnie z art. 26 ust. 2 i 3 ww. ustawy certyfikaty te mają być wydawane osobom prowadzącym lub uczestniczącym w rehabilitacji osób uzależnionych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Przepisy wspomnianego rozporządzenia rozszerzając zakres uprawnień zawodowych osób posiadających przedmiotowe certyfikaty wydają się zatem ingerować w obszar materii ustawowej. Ponadto zakresu przedmiotowego ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wątpliwości budzi rozszerzenie zakresu przedmiotowego programu szkoleniowego w dziedzinie uzależnień określonego w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 26 ust. 13 tej ustawy. Zaproponowane w petycji rozwiązanie będzie zatem nie tylko korzystne merytorycznie, lecz także pozwoli na uniknięcie rozwiązań prawnych budzących wątpliwości co do swojej poprawności legislacyjnej.

Agencja wielokrotnie zgłaszała potrzebę ustawowego uregulowania procesu zdobywania kwalifikacji zawodowych przez osoby prowadzące terapię osób uzależnionych i ich rodzin, między innymi było to zadanie narodowego programu Rozwiązywania problemów Alkoholowych w latach 2010-2015 jednak Ministerstwo Zdrowia nie podjęło prac legislacyjnych w tym zakresie.

Z poważaniem

DYREKTOR
Państwowej Agencji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
Krzysztof Brzózka

PARPA

PAŃSTWOWA AGENCJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Aleje Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa | fax 22 250 63 60 | tel 22 250 63 25
e-mail: parpa@parpa.pl | www.parpa.pl